

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОЛОГІЇ МОРЯ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан Факультету економіки і екології моря

Вячеслав ІВАТА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Тренінг-курс методика викладання фінансів, банківської справи та страхування

Methodology for teaching finance, banking and insurance

рівень вищої освіти: другий (магістерський)

тип дисципліни: обов'язкова

мова викладання: українська

Миколаїв - 2026

Робоча програма навчальної дисципліни «Тренінг-курс методика викладання фінансів, банківської справи та страхування» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

“ 03 ” 06 2026 року. – 12 с.

Розробник: Рогов Г.К., професор кафедри фінансів і бухгалтерського обліку, докт. екон. наук.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Тренінг-курс методика викладання фінансів, банківської справи та страхування» узгоджено з гарантом освітньої програми:

Гарант освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування»
д.е.н., професор

 Георгій РОГОВ

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Тренінг-курс методика викладання фінансів, банківської справи та страхування» розглянуто на засіданні кафедри фінансів і бухгалтерського обліку

Протокол № 6 від « 04 » 2026 р.

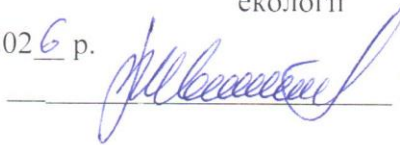
В.о. зав. кафедри к.е.н., доцентка

 Наталія ДАНИК

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Тренінг-курс методика викладання фінансів, банківської справи та страхування» розглянуто методичною радою Факультету економіки та екології моря

Протокол № 6 від « 12 » 06 2026 р.

Голова, к.е.н., доцент

 Вячеслав ІВАТА

© НУК, 2026 рік

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1.Опис тренінг-курсу.....	5
2.Мета тренінг-курсу.....	6
3.Передумови тренінг-курсу.....	6
4. Очікувані результати навчання.....	6
5.Програма тренінг-курсу.....	6
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методів їх демонстрування	8
7.Форми поточного та підсумкового контролю	8
8.Критерії оцінювання результатів навчання	10
9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна	10
10.Рекомендовані джерела інформації	11

ВСТУП

Анотація

Магістри з фінансів мають володіти методологією викладання фахових дисциплін та вміти застосовувати її на практиці. Тренінгові технології навчання є дієвим засобом досягнення цієї мети. Вони сприяють активізації навчального процесу, налагодженню конструктивної взаємодії здобувачів вищої освіти і викладача, уможливлюють реалізацію концептуальних принципів освітньої підготовки магістрів, таких як системність, орієнтація на вирішення проблем, націленість на самонавчання, професійна спрямованість, забезпечення зворотного зв'язку. Тренінг-курс методика викладання фінансів, банківської справи та страхування надає здобувачам вищої освіти спеціальні знання і формує компетентності, необхідні для здійснення професійної діяльності в галузі освіти.

Ключові слова: фінансові дисципліни, методи активізації навчання, тренінгові заняття, професійна майстерність викладача.

Abstract

Masters in finance have to know the methodology of teaching professional disciplines and be able to apply it in practice. Training education technologies are an effective means of achieving this goal. They contribute to the activation of the educational process, the establishment of constructive interaction between applicants for higher education and the teacher, and ensure the implementation of the conceptual principles of master training, such as systematicity, orientation to problem-solving, focus on self-learning, professional orientation, and provision of feedback. The training course methodology for teaching finance, banking and insurance provides applicants for higher education with professional knowledge and develops the competencies necessary for carrying out professional activities in education.

Keywords: financial disciplines, methods of enhancing learning, training sessions, teacher professional skills.

1. Опис тренінг-курсу

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право»	Обов’язкова	
Модулів - 1			
змістових модулів - 1		Рік підготовки	
		2-й	2-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету _____	Спеціальність D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	Семестр	
		3-й	3-й
Лекції			
-		-	
Практичні, семінарські			
-		-	
Самостійна робота			
90 год		90 год.	
Індивідуальне науково-дослідне завдання не передбачено	Освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування»		
Загальна кількість годин - 90			
Тижневих годин для денної форми навчання – 6	Освітній рівень: другий (магістерський)	Індивідуальні завдання:	
		–	–
		Вид контролю: залік	
		Форма контролю: комбінована	

2. Мета тренінг-курсу

Мета – надання здобувачам вищої освіти базових знань та практичних навичок, потрібних для викладання дисциплін з фінансів, банківської справи та страхування у вищому навчальному закладі, для розробки відповідного методичного забезпечення та об'єктивного оцінювання результатів навчання.

Завдання - опанування студентами методології викладання фінансових дисциплін, вміннями формування міжпредметних зв'язків, фахових компетентностей та результатів навчання, розробки навчально-методичного забезпечення і системи оцінювання, розвиток педагогічної майстерності.

У результаті тренінг-курсу студент повинен оволодіти загальними і фаховими компетентностями.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

СК5. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

3. Передумови тренінг-курсу

Передумовами тренінг-курсу є вивчення дисциплін: Податкове планування та мінімізація податкових ризиків, Ринок фінансових послуг, Страхувальний менеджмент, Фінансова безпека банку та міжнародний банкінг, Фінансовий менеджмент

4. Очікувані результати навчання

Тренінг-курс передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти таких результатів навчання:

ПР1 Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР6 Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

ПР7 Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР13 Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

5. Програма тренінг-курсу

Теми тренінгу	Змістовні складові тренінгу	Тривалість, годин
1	2	3
1. Методика проведення тренінгу Ознайомлення зі структурою тренінгу. Особливості тренінг-курсу з методики викладання фінансів, банківської справи та страхування. Порядок і методи проведення тренінгових занять і підготовки до них. Формування малих груп для проведення тренінгу. Огляд нормативно-методичних	Вступна лекція, презентація, самостійна робота з нормативно-методичними матеріалами, інформаційними і літературними джерелами, рекомендованими для	10

матеріалов, інформаційних і літературних джерел, рекомендованих для підготовки до тренінгових занять.	підготовки до тренінгових занять.	
2. Методичні особливості створення навчальних планів і робочих програм. Тенденції та перспективи розвитку й удосконалення підготовки фахівців в умовах формування європейського освітнього простору. Реалізації положень Болонського процесу. Європейська система перезарахування кредитів – ECTS. Міжпредметні зв'язки. Формування компетентностей та програмних результатів навчання.	Тренінгове заняття з формування міжпредметних зв'язків, компетентностей та програмних результатів навчання з фінансових дисциплін. Самостійна робота з рекомендованою літературою.	10
3. Професіоналізм викладача фінансових дисциплін: фактори формування і критерії виміру. Методична майстерність викладача. Методика спілкування в процесі викладання фінансових дисциплін. Урахування особливостей аудиторії.	Тренінгове заняття з підготовки виступів перед різними аудиторіями та їх обговорення. Самостійна робота з рекомендованою літературою.	10
4. Методика підготовки і проведення теоретичних занять з фінансів, банківської справи та страхування. Майстерність професійно-педагогічного мовлення. Основи техніки саморегуляції в професійній діяльності викладача. Проблемна лекція. Контакт з аудиторією. Підготовка презентації.	Тренінгове заняття з підготовки учасниками міні-лекцій з фінансових дисциплін та їх обговорення. Самостійна робота з рекомендованою літературою.	10
5. Семінарські та практичні заняття з фінансів, банківської справи та страхування. Методика проведення занять з аналізу економічних ситуацій (кейс-метод). Дискусія як метод групового теоретичного навчання і практичного вирішення економічних проблем. Методика проведення «мозкового штурму». Ділові ігри та методика їх використання в процесі викладання фінансових дисциплін.	Тренінгове заняття з підготовки учасниками кейсу або ділової гри з фінансової дисципліни та їх обговорення. Самостійна робота з рекомендованою літературою.	10
6. Організація самостійної роботи в процесі вивчення фінансових дисциплін. Сутність, організація, контроль; основні функції самостійної роботи. Види самостійної роботи. Формування завдань для самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до практичних занять. Виконання контрольної роботи Недоліки в організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти.	Тренінгове заняття з підготовки учасниками завдання для самостійної роботи з фінансової дисципліни та його обговорення. Самостійна робота з рекомендованою літературою.	10
7. Організаційне та навчально-методичне забезпечення навчального процесу. Програмне та інформаційне забезпечення. Інтерактивні технології	Тренінгове заняття з підготовки учасниками пропозицій щодо формування навчально-	10

навчання. Методи дистанційного навчання.	методичного забезпечення фінансової дисципліни і обґрунтування платформи для дистанційного навчання. Самостійна робота з рекомендованою літературою.	
8. Функції, вимоги і основні форми контролю у навчальному процесі. Діагностування й оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів вищої освіти. Різновиди контролю: модульний, тестовий, рейтингове оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.	Тренінгове заняття з підготовки учасниками тестів з фінансової дисципліни і пропозицій щодо методів оцінювання знань. Самостійна робота з рекомендованою літературою.	10
9. Система управління якістю підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». Вимоги до якості навчального процесу. Унікальність освітньої програми. Студентоцентризований підхід.	Тренінгове заняття з підготовки учасниками пропозицій щодо розробки унікальної ОП за спеціальністю Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». Самостійна робота з рекомендованою літературою.	10

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Методи навчання:

- лекція,
- міні-лекція,
- тренінг,
- самостійна робота з нормативно-методичними матеріалами, інформаційними і літературними джерелами, рекомендованими для підготовки до тренінгових занять,
- кейси, ділові ігри.

Засобами діагностики і методами демонстрування результатів навчання є:

- виконання тренінгових завдань
- презентації результатів виконаних завдань;
- залік;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету. Підсумкова оцінка з тренінг-курсу розраховується з урахуванням балів, отриманих під час заліку та балів, отриманих під час тренінгових занять.

У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати до 80 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки за вісім тренінгових занять. Питома вага заліку в загальній системі оцінок – 20 балів.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Об'єктами оцінювання роботи студентів під час тренінгових занять є:

- міні-лекції, кейси, ділові ігри, тести, завдання на самостійну роботу, пропозиції та рекомендації, підготовлені здобувачами вищої освіти;
- презентації доповідей;
- індивідуальна активність кожного з учасників тренінгових занять.

Критерії оцінювання роботи студентів під час тренінгового заняття представлено в таблиці.

Кількість балів	Критерії оцінювання під час тренінгового завдання
10	Активна участь у тренінговому занятті. Формулювання важливих для з'ясування сутності запитань. Пошук відповідей на проблемні запитання. Сприяння командній роботі. Відповіді правильні, повні, логічні, містять аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, тренінгове завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень. Структурована, якісна презентація. Дотримання відведеного на презентацію часу.
9	Активна участь у тренінговому занятті. Формулювання важливих для з'ясування сутності запитань. Пошук відповідей на проблемні запитання. Сприяння командній роботі. Відповіді правильні, повні, логічні, містять аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, тренінгове завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень. Структурована, якісна презентація. Не дотримано відведеного на презентацію часу.
8	Активна участь у тренінговому занятті. Формулювання важливих для з'ясування сутності запитань. Пошук відповідей на проблемні запитання. Сприяння командній роботі. Відповіді в цілому правильні, достатньо повні, логічні; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу, тренінгове завдання виконано повністю і вчасно, але містить несуттєві недоліки (висновки, оформлення тощо). Структурована, якісна презентація.
7	Достатньо активна участь у тренінговому занятті. Формулювання запитань. Пошук відповідей на проблемні запитання. Сприяння командній роботі. Відповіді в цілому правильні, достатньо повні, логічні; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу, тренінгове завдання виконано повністю і вчасно, але містить несуттєві недоліки (висновки, оформлення тощо). Є зауваження до презентації.
6	Достатньо активна участь у тренінговому занятті. Пошук відповідей на проблемні запитання. Сприяння командній роботі. Відповіді частково правильні, містять неточності, недостатньо обґрунтовані, тренінгове завдання виконано повністю і вчасно, але містить суттєві недоліки. Є зауваження до презентації.
5	Не достатньо активна участь у тренінговому занятті. Пошук відповідей на проблемні запитання. Сприяння командній роботі. Відповіді частково правильні, містять неточності, недостатньо обґрунтовані, тренінгове завдання виконано повністю і вчасно, але містить суттєві недоліки. Є зауваження до презентації.
4	Не достатньо активна участь у тренінговому занятті. Пошук відповідей на проблемні запитання. Відповіді частково правильні, містять неточності,

	недостатньо обґрунтовані, тренінгове завдання виконано повністю і вчасно, але містить суттєві недоліки. Є суттєві зауваження до презентації.
3	Відповіді частково правильні, містять неточності, недостатньо обґрунтовані, тренінгове завдання виконано повністю і вчасно, але містить суттєві недоліки. Є суттєві зауваження до презентації.
2	Пасивна участь у тренінговому занятті. Не доведено вміння працювати в команді. Відповіді частково правильні, містять неточності, недостатньо обґрунтовані, тренінгове завдання виконано не вчасно та містить суттєві недоліки. Є суттєві зауваження до презентації
1	Пасивна участь у тренінговому занятті. Не доведено вміння працювати в команді. Відповіді містять значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтовані, тренінгове завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного характеру
0	Здобувач вищої освіти не дає відповіді, тренінгове завдання не підготовлено.

8. Критерії оцінювання результатів тренінг-курсу

Вид роботи	Кількість балів
Тренінгове заняття 2	10
Тренінгове заняття 3	10
Тренінгове заняття 4	10
Тренінгове заняття 5	10
Тренінгове заняття 6	10
Тренінгове заняття 7	10
Тренінгове заняття 8	10
Тренінгове заняття 9	10
Сума балів	80

Заохочувальні бали:

стаття у фаховому виданні+ 20 балів;

участь у конференції (тези доповідей конференції).....+ 10 балів.

Критерії оцінювання на заліковому занятті

20	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.
15	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
10	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
5	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована, використовується невірна термінологія.
0	Здобувач не дає відповіді.

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Навчальний процес потребує використання:

– мультимедіа, відео- і звуковідтворювальної, проєкційної апаратури (проєктори, екрани, смартдошки тощо);

- комп'ютерів, комп'ютерних систем та мереж;
- програмного забезпечення (для підтримки дистанційного навчання та ін.);
- власних мобільних пристроїв (смартфони, планшети, ноутбуки, тощо);
- бібліотечних фондів (підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова література тощо).

Рекомендується систематичне опрацювання законодавства України, нових публікацій з методологічних проблем викладання фінансових дисциплін та статей у фахових журналах економічного профілю.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Найдюнов І. М. Викладання фінансово-економічних дисциплін: методика, технологія, управління. – К.: Центр учбової літератури., 2020. – 432 с.

2. Тренінгове навчання в закладі вищої освіти : навчально-методичний посібник [Електронний ресурс] / М. В. Афанасьєв, Г. А. Полякова, Н. Ф. Романова та ін. ; за заг. ред. професора М. В. Афанасьєва. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 323 с. URL: <https://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/21071/1/2018%20-%20%D0%90%D1%84%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D1%81%D1%8C%D0%B5%D0%B2%20%D0%9D%20%D0%92.pdf>

3. Інноваційні методи викладання економічних дисциплін та їх використання в процесі підготовки бакалаврів і магістрів з економіки. Навчально-методичний посібник. – Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2019. – 162 с.

4. OECD (2021), Digital delivery of financial education: design and practice. URL: www.oecd.org/financial/education/digital-delivery-of-financial-education-design-andpractice.htm

Допоміжна література

5. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

6. ДСТУ ISO 9001:2015 Системи управління якістю. Вимоги (ISO 9001:2015, IDT). URL: https://online.budstandart.com.ua/catalog/doc-page.html?id_doc=64013

7. Буряченко А. Є., Гризоголазов Д. В., Славкова А. А. Тренінгові форми навчання у викладанні фінансових дисциплін. *Освітня аналітика України*, 2020 № 1 (8)/ URL: https://science.iea.gov.ua/wp-content/uploads/2020/06/5_Buriachenko_18_2020_62_71.pdf

8. Бевз В., Главник О. Основні положення щодо проведення тренінгів. URL: <https://osvita.ua/school/method/technol/598/>

9. Кодекс академічної доброчесності та корпоративної культури Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова. URL: <https://nuos.edu.ua/studentu/polozhennya-nuk/>

10. Положення про вибіркові дисципліни е НУК. URL: <https://nuos.edu.ua/studentu/polozhennya-nuk/>

11. Положення про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова. URL: <https://nuos.edu.ua/studentu/polozhennya-nuk/>

12. Положення про навчання студентів за індивідуальним графіком у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова. URL: <https://nuos.edu.ua/studentu/polozhennya-nuk/>

13. Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами в Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова. URL.: <https://nuos.edu.ua/studentu/polozhennya-nuk/>

14. Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова. URL.: <https://nuos.edu.ua/studentu/polozhennya-nuk/>

15. Положення про організацію самостійної роботи студентів у НУК. URL.: <https://nuos.edu.ua/studentu/polozhennya-nuk/>

16. Положення про порядок організації права на академічну мобільність у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова. URL.: <https://nuos.edu.ua/studentu/polozhennya-nuk/>

17. Положення про порядок організації та проведення дуального навчання у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова. URL.: <https://nuos.edu.ua/studentu/polozhennya-nuk/>

18. Положення про порядок оцінювання знань студентів у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова. URL.: <https://nuos.edu.ua/studentu/polozhennya-nuk/>

19. Положення про порядок перезарахування результатів навчання (трансфер кредитів). URL.: <https://nuos.edu.ua/studentu/polozhennya-nuk/>.

20. Положення про робочу програму навчальної дисципліни у НУК 2020. URL.: <https://nuos.edu.ua/studentu/polozhennya-nuk/>

Інформаційні ресурси в інтернет

21. Офіційний сайт Верховної Ради України - законодавство України: URL.: <http://www.rada.gov.ua/>

22. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL.: <http://www.mon.gov.ua>

23. Finance and Accounting. URL.: <https://www.linkedin.com/learning/topics/finance-and-accounting>

Автор, професор кафедри фінансів
і бухгалтерського обліку, д.е.н.

Георгій ПОГОВ